

Γιαννιτσών 90, 54627 Θεσσαλονίκη

T: 2310281617 / 2310281632

F: 2310281619

E: oinologos@wineroads.gr

Θεσσαλονίκη, 15/10/2018

ΔΕΛΤΙΟ ΤΡΥΓΟΥ 2018 – ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Η εσοδεία του 2018 για τη Βόρεια Ελλάδα οφείλει να χαρακτηριστεί ως ιδιαίτερη και απαιτητική, με μεγάλες ανομοιομορφίες και έντονες διακυμάνσεις. Ήταν μια χρονιά με σημαντικές προκλήσεις τόσο για τους αμπελουργούς όσο και για τους οινοποιούς, οι οποίοι κλήθηκαν να διαχειριστούν δύσκολες και σε ορισμένες περιπτώσεις, πρωτόγνωρες συνθήκες. Ο σωστός προγραμματισμός, η συνεχής επαγρύπνηση και οι καίριες επεμβάσεις, ήταν αναγκαίες προϋποθέσεις για μια ποιοτική παραγωγή.

Πιο συγκεκριμένα, ο χειμώνας ήταν ήπιος με κανονικές βροχοπτώσεις και θερμοκρασίες που οδήγησαν σε πρώιμη έκπτυξη των οφθαλμών, ιδίως για τις περιοχές με χαμηλότερο υψόμετρο. Την περίοδο της Άνοιξης, επικράτησαν σχετικά υψηλές θερμοκρασίες οι οποίες σε συνδυασμό με τις λίγες βροχοπτώσεις, οδήγησαν στην πρώιμη εμφάνιση της άνθισης για τις περισσότερες περιοχές. Από την άλλη, την περίοδο του καλοκαιριού και ειδικότερα το διάστημα Ιουνίου - αρχές Ιουλίου, επικράτησαν σχετικά χαμηλές θερμοκρασίες, που συνοδεύτηκαν από αρκετές βροχοπτώσεις, έντονες σε ορισμένες περιοχές, ενώ υπήρξαν και χαλαροπτώσεις, έχοντας ως αποτέλεσμα στις περισσότερες περιοχές να υπάρξει έντονη πίεση από μυκητολογικές προσβολές, τις οποίες κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν οι παραγωγοί με συχνές επεμβάσεις. Ακολούθως, ο Αύγουστος ήταν ξηρός και θερμός, βοηθώντας την παραγωγή να ωριμάσει κανονικά, πιο σύντομα κατά 7-10 ημέρες για τις περισσότερες περιοχές. Σε ορισμένες περιοχές, οι ερυθρές ποικιλίες παρουσίασαν δυσκολία στην ωρίμανση με αποτέλεσμα να εμφανίζουν μικρότερη χρωματική ένταση.

Παρόλες τις ιδιαιτερότητες της φετινής χρονιάς, τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των παραγόμενων λευκών οίνων, χαρακτηρίζονται από έντονα αρώματα, γεμάτη γεύση και καλές οξύτητες, ενώ στους ερυθρούς παρατηρείται εξαιρετική φαινολική ωρίμανση, συμπύκνωση σε ποικιλιακά αρώματα και πολύ καλή δομή. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι οι φετινοί οίνοι στην πλειοψηφία τους θα χαρακτηρίζονται από υψηλότερους αλκοολικούς βαθμούς.

Πιο αναλυτικά:

ΡΑΨΑΝΗ

Ο τρύγος ξεκίνησε στις 14 Σεπτεμβρίου από τα αμπελοτόπια της Α' υποζώνης (έως 250 μέτρα υψόμετρο), ενώ μέσα στις 5 επόμενες ημέρες (από 19 Σεπτεμβρίου) συνεχίστηκε στα αμπελοτόπια της Β' υποζώνης (250-500 μέτρα υψόμετρο). Από τις 25 Σεπτεμβρίου ξεκίνησε ο τρυγητός στα μεικτής φύτευσης αμπελοτεμάχια στο υψηλότερο υψόμετρο της ΠΟΠ ζώνης (Γ' υποζώνη στα 500 - 800 μέτρα) όπου βρίσκονται τα παλαιότερα κλήματα με το παραδοσιακό κυπελλοειδές σχήμα. Συνολικά καταγράφηκε πρωίμιση κατά 10 ημέρες. Τα σταφύλια ήταν υγιή, με φαινολικό δυναμικό, έντονο φρούτο, καλή χρωματική ένταση και υψηλό δυναμικό αλκοολικό τίτλο.

ΠΥΔΝΑ ΠΙΕΡΙΑΣ

Ήπιος χειμώνας, με σχετικά υψηλές θερμοκρασίες χωρίς σημαντικές πτώσεις της το Φεβρουάριο. Ως αποτέλεσμα αυτού παρατηρήθηκε πρώιμη έναρξη λειτουργίας των φυτών, και πρώιμη έκπτυξη των οφθαλμών κατά 10 ημέρες. Σημαντικές βροχοπτώσεις όλο το χειμώνα (25% σε σχέση με τις 2 προηγούμενες χρονιές)

Η άνοιξη ήταν καλή, χωρίς ιδιαίτερα προβλήματα, ικανοποιητικές βροχοπτώσεις και θερμοκρασίες. Διατήρηση του πρώιμου χαρακτήρα της χρονιάς.

Ο Ιούνιος και ο Ιούλιος ήταν δύο δύσκολοι μήνες με μεγάλες αυξομειώσεις θερμοκρασίας, βροχόπτωσης και υγρασίας. Υπήρχαν διαστήματα όπου η μέση θερμοκρασία ήταν 7 βαθμούς χαμηλότερη σε σχέση με το αναμενόμενο. Υψηλές βροχοπτώσεις και τις ηλιόλουστες ημέρες πολύ υψηλές θερμοκρασίες. Αυτό οδήγησε σε μεγάλη ζωηρότητα στα φυτά και πίεση ασθενειών.

Η αμπελουργική φροντίδα με τα ξεφυλλίσματα και τα κορυφολογήματα ήταν αναγκαία σε όλη τη διάρκεια του καλοκαιριού. Οι χαμηλές θερμοκρασίες οδήγησαν σε μερική εξισορρόπηση της πρωίμησης. Τα υδατικά αποθέματα ήταν πλούσια μέχρι τα μέσα Ιουλίου.

Από τα τέλη Ιουλίου και έπειτα ακολούθησε μια παρατεταμένη ξηρασία μέχρι και το τέλος Σεπτεμβρίου που χαλιναγώγησε την ζωηρότητα των φυτών και βοήθησε στη σωστή ωρίμανση και το υδατικό στρες. Κλείνοντας θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως μια πολύ ιδιαίτερη και δύσκολη χρονιά με πίεση ασθενειών με πολλές διακυμάνσεις.

ΖΙΤΣΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ο τρύγος 2018 για την Ντεμπίνα, το Βλάχικο και Μπεκάρι είχε μια μικρή πρωίμηση αφού άρχισε 5-10 ημέρες νωρίτερα σε σύγκριση με την ημερομηνία έναρξης των τελευταίων 10 ετών.

Ο χειμώνας ήταν ήπιος με τις απαραίτητες βροχοπτώσεις. Οι καλές καιρικές συνθήκες της άνοιξης ευνόησαν την καρπόδεση και έδιναν την εντύπωση μιας πολύ ποιοτικής χρονιάς.

Οι καλοκαιρινές όμως βροχοπτώσεις (ιδιαίτερα τον Ιούνιο) οδήγησαν σε αύξηση ασθενειών, όπως ο περονόσπορος και το ωίδιο. Σε κάποιες περιοχές οι συνέπειες των ασθενειών δεν ήταν έντονες, ενώ σε κάποιες άλλες μείωσαν την παραγωγή και έκαναν ποιο δύσκολη και αργή την ωρίμανση λόγω μειωμένου φυλλικού τοιχώματος.

Η παραγωγή στο σύνολό της είναι μειωμένη αλλά ποιοτική. Μία μικρή προσβολή από τον βοτρυτή, η οποία δεν θα δώσει ιδιαίτερα προβλήματα.

Αναμένεται ικανοποιητικός αλκοολικός βαθμός στην Ντεμπίνα, όπως και στο Βλάχικο και το Μπεκάρι, με καλά ποιοτικά χαρακτηριστικά.

ΜΕΤΣΟΒΟ

Η περιοχή του Μετσόβου είναι η πιο ορεινή αμπελουργική περιοχή της Ελλάδας. Το υψόμετρο των αμπελώνων είναι πάνω από 900 μέτρα και φτάνει ως τα 1050 μέτρα. Επίσης οι κλίσεις που παρουσιάζουν είναι μεγάλες, ενώ οι καιρικές συνθήκες είναι αρκετές φορές ακραίες. Παρόλες τις δυσκολίες τα σταφύλια φτάνουν σε πολύ καλή ωρίμανση λόγω του μικρού φορτίου των αμπελώνων. Καλλιεργούνται οι ποικιλίες Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Merlot, Traminer και σε μικρότερη έκταση Pinot Noir, Syrah και κάποιες ντόπιες ποικιλίες οι οποίες βρίσκονται ακόμη σε πειραματικό στάδιο.

Το 2018, ο χειμώνας ήταν πιο ήπιος σε σχέση με το 2017, ενώ η θερμοκρασία τον Απρίλιο και το Μάιο ήταν αισθητά πιο υψηλή σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Σαν αποτέλεσμα των παραπάνω η έναρξη του βλαστικού κύκλου έγινε πρώιμα. Η παρατεταμένη κακοκαιρία όμως, που καταγράφηκε τον Ιούνιο με πολύ χαμηλές για την εποχή θερμοκρασίες και εκτεταμένες βροχοπτώσεις (καταγράφηκαν 16 ημέρες με βροχή) καθυστέρησαν την γρήγορη ανάπτυξη των πρέμνων που είχε παρατηρηθεί τους προηγούμενους μήνες. Οι θερινοί μήνες κύλησαν με κανονικές θερμοκρασίες για την περιοχή, ενώ οι βροχές συνεχίστηκαν όλο το

καλοκαίρι. Ο Σεπτέμβρης ήταν αρκετά ξηρός και ζεστός μήνας με αποτέλεσμα ο τρύγος να λάβει χώρα περί τις 7-8 ημέρες πιο πρώιμα. Ο τρύγος του Traminer έγινε στις 11/9 με δυναμικούς αλκοολικούς τίτλους της τάξης των 12,5% vol, ενώ το Pinot Noir τρυγήθηκε στις 17/09. Ο τρύγος των Cabernet, Merlot έλαβε χώρα στις 24-26/09 με δυναμικό αλκοολικό τίτλο 13,0% vol. Γενικά ο τρύγος το σταφυλιών έλαβε χώρα περίπου 7-10 ημέρες πιο πρώιμα σε σχέση με το 2017 και χαρακτηρίστηκε από φυσιολογικές για την περιοχή σακχαροπεριεκτικότητες και οξύτητες. Όλα τα σταφύλια ήταν σε άριστη υγιεινή κατάσταση.

Η παραγωγή κυμάνθηκε περίπου στα 300-400 kg/στρέμμα αναλόγως της ποικιλίας, ελαφρά αυξημένη σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά.

Αν και είναι νωρίς ακόμα για να εκτιμηθεί το ποιοτικό δυναμικό της χρονιάς καθώς τόσο οι λευκοί όσο και οι ερυθροί οίνοι βρίσκονται ακόμη σε ζύμωση, οι πρώτες ενδείξεις είναι ότι θα έχουμε μια καλή χρονιά για τα ερυθρά κρασιά, με καλό φαινολικό δυναμικό και υψηλές οξύτητες, ενώ τα λευκά δείχνουν πολύ έντονο αρωματικό χαρακτήρα και εκφραστικότητα στο στόμα.

ΚΑΣΤΟΡΙΑ

Το 2018 χαρακτηρίστηκε από χιόνια και κρύο τον χειμώνα με τις θερμοκρασίες να διατηρούνται στα συνηθισμένα για την περιοχή χαμηλά επίπεδα. Τον σχετικά ήπιο αυτό χειμώνα διαδέχθηκε ο ζεστός Μάρτιος κι ο ακόμα πιο ζεστός Απρίλιος, μήνας κατά τον οποίο σημειώθηκαν πολύ υψηλές θερμοκρασίες για τα δεδομένα της περιοχής με αποτέλεσμα την πρώιμη ανθοφορία. Το καλοκαίρι αποτέλεσε μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις καθώς κατά την διάρκεια των μηνών Ιουνίου και Ιουλίου υπήρχαν εναλλαγές βροχής και ηλιοφάνειας σχεδόν καθημερινά. Για την αποφυγή ανάπτυξης ασθενειών χρειάστηκαν προσεκτικές καλλιεργητικές φροντίδες στον αμπελώνα. Στις αρχές Αυγούστου επανήλθαν οι κανονικές καιρικές συνθήκες με μεγάλες θερμοκρασιακές διαφορές μεταξύ μέρας και νύχτας. Η ζέστη και η ανομβρία συνεχίστηκαν τον Σεπτέμβρη και μέχρι τα μέσα του Οκτώβρη, μέχρι δηλαδή να ολοκληρωθεί ο τρύγος. Γενικά ο τρύγος χαρακτηρίστηκε από υψηλούς δυναμικούς αλκοολικούς τίτλους, πολύ καλές οξύτητες και εξαιρετικές φαινολικές ωριμάνσεις, ενώ η υγιεινή κατάσταση χαρακτηρίζεται άριστη.

Η παραγωγή κυμάνθηκε στα φυσιολογικά επίπεδα με μια μείωση της τάξης του 4% λόγω κυρίως των καλλιεργητικών φροντίδων (αυστηρότερος πράσινος τρύγος). Παρ όλες τις δυσκολίες των καλοκαιρινών μηνών, η φετινή χρονιά έχει προϋποθέσεις για την παραγωγή κρασιών με πολύ υψηλά χαρακτηριστικά. Οι οίνοι πλέον βρίσκονται στο στάδιο της πλήρους αποζύμωσης για τα λευκά και τα ροζέ και την πλειοψηφία των ερυθρών. Τα αποτελέσματα δείχνουν εξαιρετικά.

ΑΜΥΝΤΑΙΟ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Η κυρίαρχη ποικιλία στην ζώνη ΠΟΠ Αμύνταιο είναι το Ξινόμαυρο, η οποία εξαιτίας των εδαφοκλιματικών δεδομένων ωριμάζει στα τέλη Σεπτεμβρίου με αρχές Οκτωβρίου. Εδάφη αμμώδη, αμμο-αργιλώδη προσχλωσιγενή και κάποια καθαρά αργιλώδη με πολύ λιγότερη άμμο σε χαμηλότερο υψόμετρο. Η ζώνη βρίσκεται στο οροπέδιο της Εορδαίας και στο βορειανατολικό σημείο της. Το υψόμετρο είναι από 510 -710 μέτρα. Την τελευταία δεκαετία έχει εγκλιματισθεί και η ποικιλία Μαλαγουζιά η οποία καλλιεργείται σε μεγάλη πλέον έκταση. Υπάρχει και ο όψιμος Ροδίτης που η ημερομηνία τρυγητού ρίχνει και την αυλαία του τρύγου στο Αμύνταιο. Και βέβαια ευδοκιμούν και οι κοσμοπολίτικες ποικιλίες Sauvignon blanc, Chardonnay, Syrah, Merlot, Pinot noir κ.α.

Ημι-ηπειρωτικό κλίμα με δροσερές νυχτερινές θερμοκρασίες και χωρίς ακραία φαινόμενα κατά την διάρκεια της μέρας. Ρυθμιστικός παράγοντας ήπιας κλιματικής συμπεριφοράς στην περιοχή αποτελεί η γεινίαση της ζώνης με τις 2 μεγάλες υδάτινες μάζες των λιμνών Βεγορίτιδα και Πετρών.

Στο Αμύνταιο η χρονιά ξεκίνησε με χαμηλές θερμοκρασίες και με έντονες, αλλά όχι πολλές χιονοπτώσεις γεγονός που βοήθησε τα φυτά να γεμίσουν σε υδατικά και θρεπτικά αποθέματα για την επερχόμενη βλαστική περίοδο. Από την άλλη βέβαια εμφανίστηκε μία καθυστέρηση δύο εβδομάδων στην έκπτυξη. Στην συνέχεια και μέχρι το τέλος Απριλίου η ανάπτυξη των φυτών εξελισσόταν με τον ίδιο ρυθμό, δηλαδή φαινόταν ότι θα οδηγηθούμε σε όψιμο τρύγο, αλλά οι σχετικά μεγάλες θερμοκρασίες στο τέλος του μήνα έδωσαν μία ελαφριά ώθηση ωρίμανσης με αποτέλεσμα να έχουμε ένα κανονικό πλέον ρυθμό ωρίμανσης.

Ο Μάιος όμως συνδύασε έντονες βροχοπτώσεις με σημαντική αύξηση των θερμοκρασιών και γενικά ιδιαίτερα άστατο καιρό, που είχε ως αποτέλεσμα να έχουμε επιτάχυνση της βλάστησης και πλέον στο τέλος του μήνα να μιλάμε για μία πρώιμη χρονιά που επιβεβαιώθηκε και με την ολοκλήρωση της ανθοφορίας, μία τουλάχιστον βδομάδα νωρίτερα σε σχέση με τον μέσο όρο. Η πρόβλεψη για την χρονιά είναι ότι οδηγούμαστε σε σχετικά μεγαλύτερη παραγωγή, αλλά σίγουρα τα κλιματικά δεδομένα που επικράτησαν κατά τους μήνες Μάιο και Ιούνιο στο Αμύνταιο αποτελούν υπόβαθρο πίεσης για την εκδήλωση των συνήθως εμφανιζόμενων ασθενειών κάτω από παρόμοιες συνθήκες στον αμπελώνα της περιοχής Αμυνταίου. Η έγκαιρη και σίγουρα προληπτική στρατηγική από την πλευρά του παραγωγού σε θέματα φυτοϋγείας/φυτοπροστασίας αποτέλεσε ικανή και αναγκαία συνθήκη έτσι ώστε η φετινή σοδειά να οδηγηθεί σε πολύ υψηλά ποιοτικά επίπεδα. Χαρακτηριστικό της χρονιάς ότι από τις 29 Ιουνίου μέχρι και τις 26 Σεπτεμβρίου είχαμε μόνο 82,2 mm βροχής από τα οποία παραπάνω από τα μισά έπεσαν σε μία μέρα που πρακτικά σημαίνει ότι δεν είχαν επίπτωση στην φυσιολογία των φυτών. Αυτό σε συνδυασμό με τις ιδανικές θερμοκρασιακές διαφορές μέρας νύχτας και οι οποίες μάλιστα δεν έχουν ξεφύγει σε ακραίες είτε προς τα πάνω είτε προς κάτω τιμές αντίστοιχα, έφεραν την σοδειά σε πρωιμότητα τουλάχιστον ενός δεκαημέρου. Σημαντικό περιγραφικό στοιχείο των φετινών σταφυλιών είναι οι εξαιρετικές οξύτητες οι οποίες πρώτη φορά παρατηρούνται στην περιοχή μας συνδυαστικά με την υψηλή τεχνολογική ωριμότητα των σταφυλιών όπως καταγράφεται. Είναι πρωτόγνωρο χαρακτηριστικό ο τρυγητός του Ξινόμαυρου να έχει ολοκληρωθεί μέσα στον Σεπτέμβριο.

Η παραγωγή κινήθηκε σε φυσιολογικά επίπεδα για την περιοχή τουλάχιστον αυξημένη κατά 25% από την περσινή ιδιαίτερα χαμηλή παραγωγή και στο μέσο όρο της ζώνης σε επίπεδα όπως πχ η εσοδεία 2016.

Καθώς αρκετές από τις δεξαμενές έχουν ήδη αποζυμώσει και η φετινή χρονιά αποτελείται από παραγωγή οίνων με υψηλό αρωματικό δυναμικό, και εξαιρετικές οξύτητες που χαρακτηρίζουν άλλωστε την περιοχή. Σε ότι αφορά τις ερυθρές ποικιλίες και ειδικότερα το Ξινόμαυρο είχαμε εξαιρετικές «σακχαρικές» ωριμότητες που συνοδεύονται από μεγάλη φαινολική συμπύκνωση για την ποικιλία. Είναι πρωτόγνωρο χαρακτηριστικό ο τρυγητός του Ξινόμαυρου να έχει ολοκληρωθεί μέσα στον Σεπτέμβριο.

ΝΑΟΥΣΑ ΗΜΑΘΙΑΣ

Οι καιρικές συνθήκες, σε μία μη φυσιολογική χρονιά ως προς το χρόνο ωρίμανσης, ήταν μέτριες με αρκετές βροχοπτώσεις κατά τους θερινούς μήνες και ήπιο-ζεστό χειμώνα. Αποτέλεσμα αυτού ήταν να δημιουργηθούν συνθήκες κατάλληλες για την εμφάνιση ασθενειών και σχετικά αυξημένη παραγωγή. Παράλληλα, παρατηρήθηκε ακανόνιστη ωρίμανση του Ξινόμαυρου όπως και των πρώιμων ποικιλιών Merlot – Syrah . Η υγιεινή κατάσταση των σταφυλιών είναι μέτρια, αφού παρουσιάστηκαν συμπτώματα ωιδίου, λιγότερο περονόσπορου και αναμένεται να διαπιστωθεί και ο βαθμός προσβολής βοτρίτιδας στα Ξινόμαυρα εξαρτώμενος από τις κλιματολογικές-καιρικές συνθήκες που θα επικρατήσουν μέχρι τα μέσα Σεπτεμβρίου.

Η αυξημένη επιλογή τόσο στο αμπέλι, όσο και στην τράπεζα διαλογής, ήταν απαραίτητες προϋποθέσεις για τη βελτίωση της πρώτης ύλης.

Ο όγκος της παραγωγής αναμένεται σε ικανοποιητικά σε σχέση με τις προηγούμενες χρονιές επίπεδα. Τα πρώτα αποτελέσματα δείχνουν κρασιά αρωματικά, με καλή οξύτητα και ένταση στο στόμα. Σίγουρα μια χρονιά του Οινολόγου!

Όσο για τα ερυθρά σταφύλια, κι ιδιαίτερα το Ξινόμαυρο, η απουσία καύσωνα και οι ευνοϊκές θερμοκρασίες της μέρας τον Αύγουστο, σε συνδυασμό με τις σχετικά χαμηλές θερμοκρασίες στη διάρκεια της νύκτας, οδήγησαν σε σταφύλια με πλούσια συγκέντρωση σακχάρων, υψηλή οξύτητα και φαινορικά ώριμα. Η εφαρμογή του πράσινου τρύγου ήταν απαραίτητη φέτος για την καλύτερη δυνατή φυσική ωρίμανση των σταφυλιών ακόμα και σε αμπελοτεμάχια που παραδοσιακά έχουν μειωμένη παραγωγή.

Τα κρασιά που θα παραχθούν φέτος, θα είναι υψηλόβαθμα, με πολύ καλή οξύτητα, ώριμα φαινορικά και εξαιρετικά αρώματα. Είμαστε συγκρατημένα αισιόδοξοι, ότι θα έχουμε μία πολύ καλή χρονιά!

ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΑ ΚΙΑΚΙΣ

Η φετινή χρονιά ήταν δύσκολη καθώς χαρακτηρίστηκε από πολύ υψηλή σχετική υγρασία για μεγάλο χρονικό διάστημα. Από το κλείσιμο του σαμπίου μέχρι τη μέση του περκασμού παρατηρήθηκαν βροχές μικρής διάρκειας 2-3 φορές τη βδομάδα δημιουργώντας κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη του Περονόσπορου. Στην περιοχή της Φιλυριάς, δύο διαφορετικά σημεία δέχτηκαν χαλάζι, το ένα στις αρχές Ιουνίου και το άλλο στα τέλη Ιουλίου. Τα ανοίγματα που δημιουργήθηκαν στις ράγες ευνόησαν την επίθεση από Βοτρύτη. Από τέλη Αυγούστου μέχρι και το τέλος του τρύγου (22/09) ο καιρός ήταν ξηρός, βοηθώντας έτσι τα φυτά να ορθοποδήσουν και τις προσβολές από μυκητολογικές ασθένειες να σταματήσουν. Ένα φαινόμενο που παρατηρήθηκε στα μέσα Σεπτεμβρίου ήταν ένα ελαφρύ σταφιδίασμα των ραγών που υποδεικνυε έλλειψη νερού, καθώς το φυτό είχε συνηθίσει στις συνθήκες αυξημένης υγρασίας του προηγούμενου διαστήματος.

Υπήρξε μία πρωίμιση κατά μία βδομάδα τόσο στις λευκές όσο και στις κόκκινες ποικιλίες. Η ποσότητα μειώθηκε κατά 15-20%, αλλά η ποιότητα κατάφερε να διατηρηθεί σε πολύ καλά επίπεδα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι υψηλές οξύτητες που παρατηρούνται σε λευκές και κόκκινες ποικιλίες. Το πιο χαρακτηριστικό στοιχείο της ποιότητας του τρύγου ήταν η έντονη ανομοιομορφία ακόμη και σε επίπεδο πρέμνου.

ΕΠΑΝΟΜΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η φετινή χρονιά ήταν πολύ πρωίμη. Χαρακτηρίστηκε από έναν ήπιο χειμώνα με αποτέλεσμα την πρωίμη έκπτυξη των οφθαλμών, στα μέσα Μαρτίου, 12 ημέρες νωρίτερα από πέρσι. Κατά τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο δεν σημειώθηκαν βροχές, ενώ κατά τον Απρίλιο επικράτησαν υψηλές θερμοκρασίες για την εποχή (Μ.Ο. 30 °C), γεγονός που ευνόησε την πρωίμιση. Τις πρώτες ημέρες του Μαΐου έπεσαν οι πρώτες βροχές (45mm), ενώ ο μήνας συνεχίστηκε χωρίς βροχές, με χαμηλές θερμοκρασίες και αρκετή συννεφιά. Τον μήνα Ιούνιο επικράτησε ξηρασία, με εξαίρεση τις 27/6 που σημειώθηκε μια δυνατή βροχόπτωση (35mm), και χαμηλές θερμοκρασίες για την εποχή, γεγονός που μείωσε την πρωίμιση στις 7 ημέρες. Από το τέλος Ιουνίου και μέχρι και το τέλος του τρύγου καμία βροχόπτωση δε σημειώθηκε. Η θερμοκρασία κυμάνθηκε γύρω στους 30-32 οC κατά τη διάρκεια της ημέρας, ενώ το βράδυ γύρω στους 20-21 οC. Οι καιρικές συνθήκες που επικράτησαν όλο το χρόνο ευνόησαν τα ποικιλιακά αρώματα και την πρωτοφανή φαινολική ωρίμανση.

Ο τρύγος κύλησε ομαλά, χωρίς προβλήματα. Ξεκίνησε στις 5 Αυγούστου με το Sauvignon Blanc και ακολούθησε το Chardonnay, το Viognier και τέλος η Μαλαγουζιά και το Ασύρτικο. Παράλληλα, στις 13 Αυγούστου ξεκίνησε και ο τρύγος των ερυθρών σταφυλιών, ο οποίος ολοκληρώθηκε στις 8 Σεπτεμβρίου, που τρυγήθηκε το Ξινόμαυρο.

Η φετινή χρονιά σημείωσε μία μικρή πτώση σε σχέση με πέρσι (5%), αλλά έδωσε πολύ καλά αποτελέσματα, με πολύ καλές συνθήκες βλάστησης και ωρίμανσης. Τα λευκά κρασιά έχουν αποζυμώσει και εμφανίζουν πλούσια ποικιλιακά αρώματα, γεμάτη γεύση και καλές οξύτητες, ενώ τα ερυθρά εξαιρετική φαινολική ωρίμανση, συμπύκνωση σε ποικιλιακά αρώματα και πολύ καλή δομή.

ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Ο τρύγος του 2018 παρουσίασε σημαντική πρωίμιση σε όλες τις ποικιλίες (πρώιμες και όψιμες). Οι βροχές Ιουνίου - Ιουλίου έδρασαν ευεργετικά κατά την περίοδο του περκασμού, με την υποστήριξη της κατάλληλης ανά περίπτωση φυτοπροστασίας. Σε συνδυασμό με τις ξηροθερμικές συνθήκες που ακολούθησαν συνέβαλαν στην παραγωγή σταφυλιών με υψηλή συμπύκνωση και υψηλό δυναμικό αλκοολικό τίτλο.

Όμως σε αμπελώνες συγκεκριμένων εδαφικών προδιαγραφών (χωρίς κλίση, λιγότερο ελαφριάς σύστασης, πλουσιότεροι σε οργανική ουσία κλπ) όπου παρατηρήθηκαν βροχοπτώσεις ιδιαίτερα έντονες και με μεγάλη διάρκεια, υπήρξε έξαρση ασθενειών, καταγράφοντας την εντονότερη εμφάνιση περονόσπορου της τελευταίας 20ετίας στη Βόρεια Ελλάδα.

Το σημεία - κλειδιά της φετινής παραγωγής μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

1. Στις βροχοπτώσεις των δύο πρώτων μηνών του καλοκαιριού (Ιούνιος - Ιούλιος), οι οποίες συχνά ήταν έντονου τοπικού χαρακτήρα.
2. Στην προνοητικότητα / ετοιμότητα των αμπελουργών όσον αφορά στα μέτρα φυτοπροστασίας.
3. Στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε αμπελώνα (έδαφος, κλίση κλπ).

ΠΛΑΓΙΕΣ ΜΕΛΙΤΩΝΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Η Ζώνη ΠΟΠ Πλαγιές Μελίτωνα περιλαμβάνει μια εκτεταμένη και πολύμορφη αμπελουργική ζώνη. Οι αμπελώνες καλλιεργούνται σε πλαγιές με μεγάλες κλίσεις, είναι φυτεμένοι σε αναβαθμίδες οι οποίες βοηθούν τη συγκράτηση νερού βροχής και την έκθεση των φυτών στην ηλιακή ακτινοβολία, και σε υψόμετρο που ξεκινά από τα 100 μέτρα και φθάνει έως τα 350 μέτρα.

Κλιματολογικά, η χρονιά χαρακτηρίζεται “ιδιαιτέρη”. Ο χειμώνας ήταν ήπιος με μέτριες βροχοπτώσεις και αρκετά υψηλές θερμοκρασίες για την περιοχή, με αποτέλεσμα η έκπτυξη των οφθαλμών να σημειωθεί περίπου στο τέλος του Φεβρουαρίου, τουλάχιστον δέκα ημέρες νωρίτερα σε σχέση με την περσινή χρονιά. Με τον ίδιο ρυθμό συνεχίστηκε η άνθηση και το δέσιμο του καρπού την άνοιξη. Το καλοκαίρι ξεκίνησε σχετικά δροσερό με σποραδικές καταιγίδες και ελαφρό χαλάζι να πλήττει διάφορα σημεία του αμπελώνα, προμηνύοντας ότι η χρονιά δεν θα είναι τυπική.

Ο καιρός συνέχισε να είναι απρόβλεπτος, με αποκορύφωμα τις πολλές και έντονες βροχοπτώσεις που παρουσιάστηκαν προς το τέλος του Ιουλίου, που συνδυασμό με τις χαμηλές νυχτερινές θερμοκρασίες δημιούργησαν τις κατάλληλες συνθήκες για την ανάπτυξη των μυκητολογικών ασθενειών ωίδιο, περονόσπορο και βοτρυτή. Ο όγκος και κυρίως η συχνότητα των βροχοπτώσεων επέβαλλαν στοχευμένες κινήσεις αντιμετώπισης. Ωστόσο, το μέγεθος και το δύσβατο του αμπελώνα, καθώς και η οργανική διαχείριση εχθρών και ασθενειών, δυσκόλεψαν το έργο των αμπελουργών, οι οποίοι αντέδρασαν όσο το δυνατόν πιο άμεσα.

Ο τρύγος ξεκίνησε αρκετά πρώιμα, στις 8 Αυγούστου με τις ποικιλίες Sauvignon blanc και Μοσχάτο Αλεξανδρείας, ενώ τελείωσε στις 7 Σεπτέμβρη με το Λημνιό. Ο τρύγος της Μαλαγουζιάς πραγματοποιήθηκε στις 12 Αυγούστου και ακολούθησε το Ασύρτικο στις 19. Οι ποικιλίες Cabernet sauvignon και Cabernet franc τρυγήθηκαν περί τις 25 Αυγούστου. Η πίεση των ασθενειών στο σταφύλι επέβαλε τη σχολαστική διαλογή ώστε να οиноποιηθούν μόνο τα υγιή σταφύλια.

Οι πρώτες ενδείξεις φανερώνουν μια καλή χρονιά για τους λευκούς οίνους, οι οποίοι χαρακτηρίζονται από έντονα ποικιλιακά αρώματα, καλή οξύτητα και γεμάτη γεύση. Ομοίως και για τους ερυθρούς οίνους, η χρονιά φαίνεται να είναι ελπιδοφόρα καθώς χαρακτηρίζονται από πλούσιο φαινολικό δυναμικό, συμπύκνωση σε ποικιλιακά αρώματα, κομψές τανίνες και καλή δομή.

ΑΓΙΟ ΟΡΟΣ, ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

Γενικά η Χαλκιδική ήταν μια από τις περιοχές όπου -κατά τόπους- υπήρχαν ισχυρές βροχοπτώσεις με μεγάλη διάρκεια (έως και 15 ημερών) και επακόλουθη προσβολή από περονόσπορο.

Στην περιοχή του Αγίου Όρους, ο τρύγος κυμάνθηκε σε υψηλά ποιοτικά επίπεδα μιας και τα αποζυμωμένα λευκά και ροζέ κρασιά διακρίνονται για την ποικιλιακή αρωματική ένταση και την υψηλή οξύτητα, ενώ τα ερυθρά για την αρωματική συμπύκνωση και τον υψηλό αλκοολικό βαθμό -χαρακτηριστικά που προσδίδουν αξιοσημείωτη δυναμική παλαίωσης .

ΠΑΓΓΑΙΟ ΚΑΒΑΛΑΣ

Οι υψηλές θερμοκρασίες κατά τη διάρκεια του Μαρτίου είχαν ως αποτέλεσμα η έναρξη της βλαστικής περιόδου, στους πρόποδες του Παγγαίου Όρους, να γίνει στο τελευταίο δεκαήμερο του Μαρτίου.

Στη συνέχεια ο καιρός δεν άλλαξε, παρέμεινε ζεστός όλη την άνοιξη. Έτσι, η άνθιση της αμπέλου έγινε - για πρώτη φορά φέτος - το πρώτο 10ήμερο του Μαΐου, δηλαδή 15 ημέρες πριν το κανονικό. Και ενώ περιμέναμε μία ζεστή και εξαιρετικά πρώιμη χρονιά, οι συνεχείς βροχοπτώσεις που ακολούθησαν κατά τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο, καθυστέρησαν λίγο την ωρίμανση των σταφυλιών, η οποία τελικά άρχισε περίπου στα μέσα Ιουλίου, μία εβδομάδα νωρίτερα από το κανονικό. Η ωρίμανση ξεκίνησε σε δύσκολες συνθήκες, αλλά τον μήνα Αύγουστο ο καιρός άλλαξε, έγινε ζεστός, χωρίς βροχοπτώσεις και η ωρίμανση των σταφυλιών ολοκληρώθηκε κανονικά.

Ο τρύγος για τις λευκές ποικιλίες, άρχισε στις 8 Αυγούστου με την ποικιλία Sauvignon Blanc και ολοκληρώθηκε με τις ποικιλίες Ασύρτικο και Semillon, τις πρώτες ημέρες του Σεπτεμβρίου. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της φετινής χρονιάς είναι ότι τα σταφύλια είναι ιδιαίτερα αρωματικά και με υψηλή οξύτητα. Οι λευκοί οίνοι έχουν ολοκληρώσει την αλκοολική ζύμωση και είναι αρωματικοί με ωραία φρεσκάδα και καλή ισορροπία.

Η συγκομιδή των ερυθρών ποικιλιών άρχισε με την ποικιλία Merlot στις 21 Αυγούστου και ολοκληρώθηκε με την ποικιλία Αγιωργίτικο στις 21 Σεπτεμβρίου. Οι ερυθροί οίνοι που παράχθηκαν είναι αρωματικοί, με έντονο φρούτο, καλό εκχύλισμα, καλή δομή και εξαιρετική ισορροπία.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι ποσότητες των παραγομένων οίνων είναι σε κανονικά επίπεδα για τους ερυθρούς οίνους και λίγο αυξημένες για τους λευκούς οίνους. Χαρακτηριστικό της χρονιάς είναι η καλή οξύτητα, η φρεσκάδα και η αρωματική επίγευση των κρασιών.

Δεδομένων των συνθηκών που επικράτησαν αυτή τη χρονιά, η ποιότητα των παραγομένων οίνων είναι πολύ καλή. Και αυτό ήταν το αποτέλεσμα της επαγρύπνησης σε κάθε στάδιο ανάπτυξης των αμπελιών μας, όλο τον χρόνο.

ΚΟΚΚΙΝΟΓΕΙΑ ΔΡΑΜΑΣ

Ο τρύγος ξεκίνησε στις 3 Αυγούστου και την ποικιλία Sauvignon blanc. Πρόκειται σίγουρα για την πιο πρώιμη και ιδιαίτερη χρονιά, πρόκληση τόσο για τους γεωπόνους όσο και για τους οινολόγους της περιοχής.

Όπως είναι αναμενόμενο οι βροχές και οι χαμηλές θερμοκρασίες κατά τη διάρκεια της ανθοφορίας στην περιοχή της Δράμας προκάλεσαν ελαφριά μείωση της παραγωγής, μια μείωση που όμως θα συμβάλει στην ποιοτικότερη έκφραση και την αρωματική πολυπλοκότητα των σταφυλιών. Παράλληλα, οι θερινές βροχοπτώσεις γέμισαν τις αποθήκες νερών του υπεδάφους, οπότε τα αμπέλια κάλυψαν μόνα τους τις ανάγκες για νερό και δε χρειάστηκε κανένα πότισμα.

Χάρη στις τακτικές επισκέψεις στους αμπελώνες αντιμετωπίστηκαν έγκαιρα όποιες προσβολές με πολλαπλές και ουσιαστικές επεμβάσεις όπως είναι αυτή του ξεφυλλίσματος και του κορυφολογήματος, οι οποίες συντελούν και στη φυσιολογία των φυτών.

Η σημαντική δουλειά που έγινε και φέτος στους αμπελώνες επιβραβεύει με μια πολύ καλή χρονιά τόσο για τις λευκές ποικιλίες που φέτος παρουσιάζουν ιδιαίτερα φρουτώδη αρώματα και σχετικά υψηλές οξύτητες, όσο και για τις ερυθρές ποικιλίες αυτή τη χρονιά χαρακτηρίζονται από μαλακές τανίνες.

Εκτιμάται ότι ο τρύγος 2018 θα έχει ολοκληρωθεί πριν το τέλος του Σεπτεμβρίου

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙ ΔΡΑΜΑΣ

Η αμπελουργική σεζόν του 2018 ξεκίνησε νωρίς στην Δράμα με πρόωρη έκπτυξη για τις περισσότερες ποικιλίες στις περιοχές του Μικροχωρίου, της Καλής Βρύσης και της Καλλιφύτου.

Η πρωιμότητα χαρακτήρισε και τα επόμενα φαινολογικά στάδια προωμίζοντας την άνθηση κατά 12 περίπου ημέρες. Από πολύ νωρίς οι βαθμοημέρες επιβεβαίωσαν ότι οδηγούμαστε στον πρωιμότερο τρύγο που έχει πραγματοποιηθεί ποτέ στην Δράμα.

Η κατάσταση των αμπελώνων υπήρξε πολύ καλή έως και τον Ιούνιο χωρίς προσβολές από εχθρούς και ασθένειες και με ισορροπία μεταξύ βλάστησης και καρποφορίας.

Ο Απρίλιος και ο Μάιος ήταν ξηροί με 50% λιγότερες βροχοπτώσεις σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2017 για τις περιοχές των αμπελώνων. Αντιθέτως, κατά τον Ιούνιο ο καιρός ήταν βροχερός με πολλές ημέρες βροχόπτωσης αλλά και υψηλό βροχομετρικό ύψος. Το πρώτο κύμα κακοκαιρίας του φετινού καλοκαιριού πέρασε ευτυχώς χωρίς καταστροφές εκτός από μία μικρή χαλαζόπτωση στην περιοχή της Καλλιφύτου που δεν άφησε σημαντικές ζημιές.

Μετά από ένα μικρό διάστημα καλού καιρού στα μέσα Ιουλίου η κακοκαιρία επανήλθε στην περιοχή με συχνές τοπικές χαλαζοφόρες καταιγίδες, μείωση της θερμοκρασίας και αύξηση της υγρασίας. Αυτά τα καιρικά φαινόμενα συνεχίστηκαν έως και τις πρώτες ημέρες του Αυγούστου περιορίζοντας το πραγματικό καλοκαίρι από τις 5 Αυγούστου και μετά. Είναι αξιοσημείωτο το ότι πολλές φορές η χαλαζόπτωση έφτασε στα όρια των κτημάτων του οινοποιείου και των παραγωγών του χωρίς ευτυχώς να πλήξει τους αμπελώνες.

Μετά από την κακοκαιρία οι συνθήκες βελτιώθηκαν με άνοδο της θερμοκρασίας και μείωση της υγρασίας του εδάφους και της ατμόσφαιρας. Οι συνθήκες αυτές σταμάτησαν τον κίνδυνο μυκητολογικών προσβολών και επανέφεραν την ισορροπία βλάστησης/ καρποφορίας και φλοιού/πούλπας. Ως αποτέλεσμα ένα μεγάλο μέρος του ποιοτικού δυναμικού των σταφυλιών αποκαταστάθηκε για τις πρώιμες ποικιλίες, ενώ οι οψιμότερες δεν επηρεάστηκαν τελικά από την κακοκαιρία.

Η αναμενόμενη οψίμιση της ωρίμανσης τελικά δεν επαληθεύτηκε παρά το δροσερό ξεκίνημα του καλοκαιριού. Τα πρωιμότερα Sauvignon blanc του κτήματος τρυγήθηκαν το πρώτο δεκαήμερο του Αυγούστου ενώ ο τρύγος στο σύνολό του τελείωσε 18 ημέρες νωρίτερα από τους τρύγους του '16 και του '17.

Έχοντας πλέον οινοποιήσει τους καρπούς του 2018, εκτιμούμε πως οι δυσκολίες και οι αγωνίες της φετινής χρονιάς θα ανταμειφθούν με αρωματικά και ισορροπημένα λευκά και ροζέ κρασιά. Τα ερυθρά, και ειδικά τα οψιμότερα αυτών που ωρίμασαν σε συνθήκες χαμηλής υγρασίας και ήπιας υδατικής καταπόνησης εμφανίζουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που απαιτούνται για την ωρίμανσή τους στα δρύινα βαρέλια.